

מ"ת 1503/03/20 - מדינת ישראל נגד אליעזר ברלנד

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 1503-03-20 מדינת ישראל נ' ברלנד(עציר)
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט דוד גדעוני
המבקשת
נגד
המשיב
החלטה

מדינת ישראל
אליעזר ברלנד (עציר)

לפני בקשת המשיב לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד לתום ההליכים.

כתב האישום

1. ביום 1.3.20 הוגש נגד המשיב כתב אישום. בחלקו הכללי של כתב האישום מתואר המשיב כמי ששימש ראש קהילת "שובו בנים" המונה אלפי מאמינים, וכמי שהווה עבור חברי קהילתו סמכות רבנית ורוחנית שיש לפעול על פי פסיקותיה והוראותיה.

כתב האישום כולל שני אישומים.

עניינו של האישום הראשון בטענה כי החל משנת 2014 ועד למעצרו בחודש פברואר 2020 ניצל המשיב בעצמו ובאמצעות עוזריו את מעמדו כרב מוכר ונערץ ופעל באופן שיטתי להוציא סכומי כסף מאנשים אשר היו שרויים במצוקה ופנו אליו לעזרה ולהצלה. נטען כי המשיב בעצמו ובאמצעות עוזריו יצר כלפי הפונים אליו מצגי שווא שפיהם הוא בעל כוחות מיוחדים לגרום לכך כי יקבלו מרפא ומזור למצוקותיהם וזאת באמצעות תשלום סכומי כסף של אלפי ₪ לידיו. המשיב עשה כן כשהוא יודע שאין בכוחו לגרום לכך שהתוצאה המבוקשת תתרחש ושאין אמת במצגים שהציג תוך אמירות והבטחות ישירות לפונים, ותוך שימוש בכסות של "פדיון נפש" וניצול מעמדו כסמכות רוחנית ודתית. מצגי שווא אלה הוצגו לפונים אף במצבים קיצוניים כגון - תחיית המתים, החלמה מלאה ממחלות קשות וחשוכות מרפא, החלמה ממצבים רפואיים קבועים או קשים וכן היחלצות ממצבי דחק כגון מאסר או איתור נעדרים. בתוך כך עשה המשיב לעיתים שימוש בהמלצות על תכשירים או כדורים לגביהם מסר פרטים כוזבים. מצגי השווא הוצגו על ידי המשיב לאורך שנים, באופן מתוכנן, שיטתי וסדרתי כמיזם מרמתי מתוך מניע של בצע כסף.

באישום הראשון מובאות שש עשרה פרשיות שונות שבכל אחת מהן מיוחסים למשיב מצגי שווא כאמור. הפרשיות כולן

תוארו בפירוט במסגרת ההחלטה מיום 5.4.20 שתוזכר בהמשך. להלן יצינו מספר דוגמאות רק לשם הצגת התמונה הכללית. כך, למשל, מיוחס למשיב כי הציג לפונה מצג שווא כי אם ישלם ₪ 5,000 יחלים אחיו לחלוטין ממצב רפואי קשה וכי בהמשך לאחר ששולם הסכום ומשהחולה נפטר הציג המשיב במענה לטרוניות הפונה כי הרופאים טועים וכי אם ישולם סך של 5,000 ₪ נוספים יקום האח על רגליו. דרישת הפונה להשבת הכספים ששולם לא נענתה. כך, למשל, מיוחס למשיב כי הציג למי שפנתה אליו לאחר שאמה שחלתה בסרטן בקיבה ושנמסר כי אין תקווה להחלמתה מצג שווא שלפיו אם ישולם לו סכום של 20,000 ₪ יעשה לאם צילום בבית החולים "והכל יהיה נקי". הפונה העבירה את הסכום לאחר שגייסה אותו מכל בני המשפחה ובהמשך לאחר שחלה החמרה במצב הציג לה המשיב מצג כי אם ישולם סך נוסף של 3,000 ₪ תחייה אמה עד 120. לאחר מכן נדרש סכום נוסף של 10,000 ₪ שלשם העברתו לקחה הפונה הלוואה בנקאית עד שלבסוף נפטרה האם. כך, למשל, הציג המשיב מצג שווא שלפיו בתוך זמן קצר יעמוד בנם הקטין של מי שפנו אליו ואשר סובל משיתוק מוחין על רגליו וילך וזאת לאחר שנדרשו לשלם סך של 5,000 ₪; כך, למשל, נדרש סך של 10,000 ₪ על מנת שאמה של פונה אחרת תחלים מסרטן ריאות תוך שצוין כי אם ישולם הסכום בתשלומים האם לא תבריא מיד וכאשר ביקשה הפונה לשמוע במפורש שאמה תהיה בריאה עבור הכסף הבטיח המשיב בכזב כי האם תבריא. האם נפטרה כעבור כשנה. כך, למשל, הציג המשיב מצג שווא כאילו אישה של אדם שפנה אליו תהרה בחודש הקרוב ככל שישולם לו סך של 20,000 ₪. הסכום שולם לאחר שבני הזוג נטלו הלוואות. האישה לא הרתה. מצגי שווא דומים מיוחסים למשיב בקשר לפונה שהיה נתון במאסר והובטח לו שכנגד תשלום ישתחרר בתוך 30 ימים, בקשר להחלמת קטינה שטבעה ונקבע לה מצב של מוות מוחי, ביחס לאיתור חולה בסכיזופרניה שנעלמו עקבותיו ועוד.

בגדרי האישום הראשון מואשם המשיב בלפחות 11 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; בעשרות עבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; בעבירות של עושק; ובעבירות של ניסיון עושק.

באישום השני מואשם המשיב בעבירה של ניסיון לשידול לגרימת חבלה חמורה. למשיב מיוחס כי בעת ששהה במעצר בכלא צלמון במהלך השנים 2016-2017 גמלה בלבו החלטה לפגוע בשניים על רקע עמדתו כי התנהגותם מנוגדת לדיני התורה. המשיב הורה לאחר להקליט הודעה בקולו המורה כי "יש לעשות חרם על ז' ועל י', אסור להתקרב לד' אמותיהם ומותר לכל אחד לשבור להם את העצמות" על מנת להעלות את ההודעה לקו טלפון ששימש כערוץ תקשורת עבור הקהילה ועבור חסידי המשיב. חרף אזהרות האחר כי מדובר בהודעה חריפה הורה לו המשיב להעלות אותה לקו תוך שאמר: "'תעשה בקו, הכי טוב בקו, אין כמו הקו. חריפה לתת להם מכות, מה יכול להיות? ישימו אותי עוד עשר שנים כאן. אני כבר התרגלתי, מוכן להיות פה עוד 100 שנה". האחר מילא את הוראות המשיב והעלה לקו הקלטה של המשיב אומר את הדברים הבאים: "לתת להם מכות רצח, לשבור להם את העצמות, ל' ולז' שהם מתנהגים כמו איש ואישה, והם עוברים כל דקה על סקילה שריפה הרג חנק, מצווה על כל אחד לשבור להם את העצמות, כפשוטו". לאחר מספר שעות הוריד האחר את ההקלטה מהקו על דעת עצמו לאור החשש כי ההקלטה תפגע עוד יותר במצבו המשפטי של המשיב וכן מחשש שמא חסידי המשיב ישמעו את ההקלטה ובעקבות כך יפגעו בז' וב' ויגרמו להם נזק.

ההליכים בבקשה למעצר עד תום ההליכים

2. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

3. בדיונים שהתקיימו ביקש המשיב להורות על שחרורו מחמת גילו - 82 שנים - ונוכח מצבו הבריאותי ובשים לב גם למצב החירום בשל התפשטות נגיף הקורונה. באי כוח המשיב העלו טענות ביחס לחומרי חקירה שלא הועברו לעיונם וביקשו גם לשנות את סדר הדיון כך שאפשרות שחרור המשיב לחלופה תידון קודם לדיון בהתקיימותן של ראיות לכאורה. בין לבין הוצג לבית המשפט לבקשת המבקשת מידע במעמד צד אחד שעניינו בעילה של חשש להימלטות.

5.4.20 החלטה מיום

4. ביום 5.4.20 נתן בית המשפט (כבוד השופט א' דראל) החלטה מפורטת בעניינו של המשיב.

בית המשפט קבע כי נוכח פרק הזמן שחלף מאז שהוגש כתב האישום - כחודש ימים - לאור החוסרים בחומרי החקירה ופרק הזמן הצפוי להיערכות לטיעון בשאלת הראיות ובשים לב לחובה לבחון את חיוניות המעצר גם נוכח מצב החירום, יש הצדקה להכריע בשאלת עילת המעצר ואפשרות השחרור לחלופה קודם לדיון בראיות. זאת, על יסוד ההנחה שקיימות ראיות לכאורה לכתב האישום ותוך שנשמרה למשיב האפשרות לפנות בעתיד בבקשה לקיום דיון בראיות.

בית המשפט קבע כי מתקיימות עילות למעצרו של המשיב. עילת המעצר המרכזית שציין היא החשש להימלטות המשיב מאימת הדין. בהקשר זה הפנה למה שאירע אך לפני שנים ספורות בפרשה אחרת בעניינו של המשיב "שעה שהמשיב היתל ברשויות המדינה ובגורמי האכיפה, עבר ממדינה למדינה, תוך שימוש בדרכון מזויף, לא נרתע מפגיעה במי שחתמו לטובתו על ערבות ומאובדן הסכום שהפקיד בהולנד (50,000 אירו) כדי ללמוד עד כמה חשש ההימלטות הוא ממשי" (בפסקה 42 להחלטה). בית המשפט התייחס לתמליל שיחה שהציגה המבקשת ושב ותיאר המשיב עצמו את בריחתו ואת הניסיונות להערים על רשויות ההגירה בגרמניה, על שוחד שניתן למשמר החופים ביוון, על התכניות לבריחה באמצעות יאכטה ועל השימוש בדרכונים מזויפים. בהקשר זה ציין ש"קשה שלא להזדעזע עד כמה דפוסי החשיבה העולים מהשיחה, שבה הוקלט המשיב מתאר את דרכו ל"הכשיר" את דרכונו המזויף ואת מסעותיו לאחר מכן, הם דפוסיים עברייניים הבזים לנורמות בסיסיות של כיבוד וציות לחוק, ועד כמה השימוש במסמך מזויף, הרמייה כלפי רשויות ההגירה במדינות השונות, מתן שוחד לפקידי הממשל, נתפסים בעיני המשיב כמכשיר זמין ומתאים להשגת מטרות" (בפסקה 43). בית המשפט עמד על עילת מעצר נוספת בשל החשש לשיבוש הליכי משפט על דרך של פגיעה בעדים. בהקשר זה הדגיש כי לצד הזלזול בגורמי האכיפה והנכונות להתל בהם, מהאישום השני עולה כי המשיב לא נרתע מלהורות למי מחסידיו לפגוע פגיעה פיסית קשה באחרים, והכל בעודו נתון מאחורי סורג ובריח ותוך אמירה מפורשת של המשיב כי המאסר אינו מרתיע אותו כלל, שמכאן קצרה הדרך גם לאפשרות פגיעה בעדים. בית המשפט מצא כי בנסיבות העניין מתקיימת גם עילת מסוכנות הן נוכח השיטתיות העולה ממצגי המשיב כלפי מי שמצויים בשעותיהם הקשות באופן העולה כדי "תעשייה של הונאה" הן נוכח ההתנהגות האלימה העולה מן האישום השני.

בית המשפט מצא כי בנסיבות העניין לא ניתן להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. בית המשפט קבע כי המשיב אינו צולח את התנאי הראשון הנדרש והוא האפשרות ליתן בו אמון. בהעדר אמון - אין חלופה. בית המשפט קבע "כי לא ניתן לתת [במשיב] את האמון המינימאלי הנדרש לשחרור לכל חלופה, גם אם זו כוללת מעצר בפיקוח אלקטרוני, מפקחים, מעטפת של חברת אבטחה ובטוחות" (בפסקה 53 שם). בהקשר זה ציין ש"התנהגותו של המשיב

בעבר וגם העבירות מושא הליך זה מלמדות כי אין על המשיב מורא החוק והדין... המשיב היתל בגורמי האכיפה, ברח ממדינה למדינה, לא בחל בשימוש בדרכון מזויף תוך שהוא מתאר בקולו את הדרכים להתגבר על בעיות שצפויות מאיכות הזיוף, על השוחד שניתן לבקרי הגבול, על התנועה באמצעים חלופיים לטיסות כמו רכב ויאכטה, אף כאשר מדובר באלפי קילומטרים. המשיב אף לא נרתע מליצור מצג כוזב לקיומו של מצב רפואי חמור מזה שלו היה נתון בעת שהותו בדרום אפריקה... לא זו אף זו, בעת היותו במאסר המשיב שלח שליחים מתוך רצון לפגוע במי שסבר כי יש לפגוע בו, והורה בין היתר לשבור לאותם שניים את העצמות. היעדר מורא לא הפריע למשיב לנהוג כפי שנהג לכאורה בעודו אסיר ברישיון" (בפסקאות 54-55 שם). בית המשפט הזכיר החלטות קודמות בעניינו של המשיב בהן נקבע כי לא ניתן לתת במשיב אמון ושבהן נזכר כי המשיב הוא אדם בעל יכולות ביטוי גבוהות, כריזמה, ויכולת גבוהה להשפיע על סביבתו ולנצל אותה לצרכיו, באופן המחזק את המסקנה בעניינו. בית המשפט קבע כי המסקנה שאף חלופה לא תסכון בעניינו של המשיב מתקבלת אף בלי להידרש למידע החסוי שהוצג. עם זאת ציין כי המידע האמור מספק תמיכה נוספת לכך.

בית המשפט עמד על מצבו הרפואי של המשיב שהוא בן למעלה מ-80 שנים וסובל מטבע הדברים ממחלות רבות ונדרש לסיוע רפואי במידה כזו או אחרת. לצד זאת מצא כי אין בסיס מספק לקבוע שהמשיב אינו יכול להישאר במעצר בשל מצבו, מקום בו ניתן לו טיפול רפואי ובפרט מקום שבו תפקד והצליח למלא את תפקידיו וגם לבצע לכאורה את מעשים המיוחסים לו חרף הקשיים הרפואיים. בית המשפט התייחס גם למצב החירום בשל התפשטות נגיף הקורונה ולחווה דעת בדבר הסיכון למשיב ככל שיידבק. בית המשפט ציין כי חשש זה אכן מטריד והיה הנימוק היחיד שהביא להתלבטות. אלא שבסופו של דבר סבר שאין בכך כדי להסיט את נקודת האיזון וכי חזקה על שירות בתי הסוהר שיעשה את הנדרש לשם השמירה על בריאותם של המצויים במשמורתו.

למעלה מהצורך התייחס בית המשפט גם לקשיים בחלופה המוצעת נוכח המעשים שיוחסו למשיב והעובדה שאלה נעשים לעיתים באמצעות שליחים ובטלפון ונוכח זמינות האמצעים להימלטות כפי שהתברר בהליך קודם.

על יסוד כל אלה הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, בכפוף לאפשרות המשיב לפנות בבקשה לדיון בשאלת קיומן של ראיות לכאורה.

ההליכים לאחר ההחלטה מיום 5.4.20

5. ביום 16.4.20 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בהחלטה. זאת בטענה לשינוי נסיבות משמעותי. בכלל זה טען המשיב כי העברתו מהמרכז הרפואי של שירות בתי הסוהר (**המר"ש**) לבית הסוהר "צלמון" המרוחק ממרכז רפואי כלשהו אינה סבירה ומסכנת את המשיב נוכח מצבו הרפואי בכלל ובשים לב לחשש מהידבקות בנגיף הקורונה בפרט; כן טען שבידו להדק את החלופה שהציע.

6. ביום 28.4.20 - בטרם נקבע דיון בבקשה לעיון חוזר - ביקש המשיב לקבוע דיון לצורך בחינת קיומן של ראיות לכאורה. בהתאם להחלטה מיום 29.4.20 הגישו באי כוח המשיב עיקרי טיעון בהם התבקשו לציין את הנושאים השנויים במחלוקת ולפרט את עיקרי טענותיהם לעניין הראיות. באי כוח המשיב הגישו לבית המשפט את חומרי החקירה אליהם הפנו. בהמשך הגישה המבקשת עיקרי טיעון מטעמה תוך התייחסות לטענות המשיב ותוך פירוט

תמצית הראיות בשים לב לגדרי המחלוקת. המבקשת הגישה קלסר הכולל חומר חקירה שאליו הפנתה.

7. ביום 7.5.20 התקיים לפניי דיון בשתי הבקשות - הבקשה לעיון חוזר והבקשה לבחינת קיומן של ראיות לכאורה. הצדדים השלימו טענותיהם בהרחבה. בסיום הדיון ובעקבות הערות שהעיר בית המשפט על יסוד טענות הצדדים ומכלול הראיות שהוצגו, הודיעו באי כוח המשיב כי הם מסכימים לקיומן של ראיות לכאורה. משכך נקבע כי מתקיימות ראיות לכאורה למיחוס למשיב בכתב האישום וכי ההחלטה מיום 5.4.20 בדבר מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו עומדת על כנה. בכל האמור בבקשה לעיון חוזר הודיעו באי כוח המשיב כי הם אינם עומדים עליה בנסיבות העניין תוך שביקשו לשמור על האפשרות לנקוט הליך ערעורי מתאים ביחס להחלטה מיום 5.4.20. הבקשה לעיון חוזר נמחקה.

8. זמן מה לאחר מכן הגיש המשיב ערר על ההחלטה מיום 5.4.20 (בש"פ 3709/20). ביום 17.6.20 סמוך לפני הדיון שנקבע בערר, ועל יסוד הסכמת הצדדים, הורה בית המשפט העליון על מחיקת הערר.

הבקשה הנוכחית לעיון חוזר

9. ביום 22.7.20 - כחודש ימים לאחר מחיקת הערר - הגיש המשיב את הבקשה שלפניי היא בקשה נוספת לעיון חוזר בהחלטה מיום 5.4.20 בדבר מעצרו עד לתום ההליכים. בבקשה חזר המשיב על טענותיו בבקשה הקודמת לעיון חוזר ושלפיה ההחלטה על מעצרו התבססה על כך שהוא מקבל טיפול רפואי במר"ש וכי העברתו לבית הסוהר "צלמון" המרוחק ממרכז רפואי כלשהו אינה סבירה ומסכנת את המשיב נוכח מצבו הרפואי. המשיב הוסיף וטען כי מאז ההחלטה מיום 5.4.20 חלה התדרדרות במצבו הרפואי והוא הובא מספר פעמים לבתי חולים שונים ברחבי הארץ לצורך טיפולים ובדיקות. המשיב צירף לבקשתו מספר חוות דעת רפואיות. בכלל זה צירף חוות דעת של ד"ר איתמר רז, רופא האיש, ששב ותיאר את המחלות מהן סובל המשיב ואת תוחלת חייו הקצרה; חוות דעת של פרופ' גדעון אלמוגי, מנהל מחלקת כירורגיה כללית בבית חולים הדסה עין כרם, שהתייחס בין היתר למחלות לב מהן סובל המשיב, לכך שהוא זקוק לתרופות לדילול דם ולצורך בביצוע בדיקת קולונוסקופיה בהקדם; וכן חוות דעת של פרופ' אברהם ויצמן בדבר מצבו הקוגניטיבי של המשיב. המשיב טען כי מצבו הרפואי חמור וכי אינו מקבל טיפול הולם. נוסף על האמור טען המשיב כי נשקפת סכנה להידבקותו בנגיף הקורונה, זאת ביתר שאת נוכח התפרצות הגל השני של הנגיף ובשים לב לכך שלפי הנתען בבית הסוהר "צלמון" לא ננקטות הפעולות למניעת הדבקה שבהן נוקט המר"ש. לבסוף חזר המשיב על הטענה שהעלה בבקשה הקודמת לעיון חוזר ושלפיה בידו להדק את החלופה שהציע. המבקשת השיבה לבקשה.

10. דיון שנקבע בבקשה נדחה לבקשת המשיב. בהמשך הגיש המשיב השלמת טיעון. להשלמת הטיעון צירף חוות דעת נוספת של פרופ' אלמוגי שבה צוין כי הטיפול שניתן למשיב על ידי שב"ס אינו עומד בסטנדרטים רפואיים מקובלים. המשיב הוסיף וטען לכרסום משמעותי באישומים שיוחסו לו וזאת נוכח החלטת המותב הדן בתיק העיקרי למחיקת עשרות עבירות שיוחסו לו בחלק הכללי ומחיקת עבירות עושק שיוחסו לו בחלק מהפרשיות. המשיב טען עוד כי המבקשת ביקשה לתקן את כתב האישום בעניינו באופן שייחס לו עבירות מס והלבנת הון. בכתב האישום המתוקן התבקש להוסיף גם עדים רבים (וצוינו בו בסך הכל 136 עדים). אף שבקשת התיקון טרם נדונה טען המשיב כי יש

בתיקון המבוקש כדי ללמד שההליכים בענייננו צפויים להימשך זמן רב באופן שיש גם בו כדי להצדיק עיון מחדש. המבקשת הגיבה גם לטענות נוספות אלה.

11. דיון בבקשה התקיים היום. הצדדים השלימו טענותיהם בעל פה.

דיון והכרעה

12. עיינתי בבקשה על כל שצורף לה. בחנתי את תגובת המבקשת. נתתי דעתי לטענות הצדדים בדיון. על יסוד כל אלה באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

13. המשיב טען כי בהחלטה מיום 5.4.20 נסמך בית המשפט על כך שהמשיב מטופל במר"ש וכי על בסיס זה קבע כי ניתן לו טיפול רפואי הולם. נטען כי העברתו לבית סוהר "צלמון" שבגליל התחתון שאינו נמצא בקרבת מרכז רפואי כלשהו לוקה בחוסר סבירות קיצוני. טענה זו הועלתה גם בגדרי הבקשה הקודמת לעיון חוזר שהמשיב חזר בו ממנה. יש בכך כדי להקים לו קושי. מכל מקום, גם לגופה אין בטענה זו כדי להקים בסיס לעיון חוזר. בהחלטה מיום 5.4.20 לא נקבע כי ניתן לתת למשיב טיפול רפואי הולם במסגרת שב"ס אך ורק במר"ש. מחוות הדעת של רופא המר"ש שצורפה מטעם המשיב עצמו ניכר כי שב"ס ער למצבו הרפואי של המשיב ולמחלות מהן הוא סובל. חזקה על שב"ס שידע לתת לו טיפול רפואי בהתאם לנדרש. לא הונחה תשתית של ממש לכך שאין אפשרות ליתן למשיב טיפול הולם בבית סוהר "צלמון" - שמהאישום השני עולה כי המשיב שהה בו בעבר הלא רחוק. לא הונחה תשתית כלשהי לכך שחל שינוי במצבו הרפואי בשל העברתו לבית סוהר "צלמון". מכל מקום, ככל שיש בפי המשיב טענות ביחס לתנאי החזקתו במעצר, למתקן בו הוא מוחזק או לטיפול הניתן לו, פתוחה בפניו הדרך לנקוט בהליך מתאים. אין באלה כדי להצדיק עיון חוזר.

14. נתתי דעתי לטענות בדבר מצבו הרפואי של המשיב. מדובר באדם כבן 83 שנים הסובל ממחלות לא מעטות ונזקק לסיוע רפואי. המשיב טען להתדרדרות שחלה במצבו מאז ההחלטה. עיינתי בכלל הטענות ובחוות הדעת שצורפו. הן חוות הדעת שצורפו לבקשה הן חוות הדעת שצורפו להשלמת הטיעון. אכן, גם לאחר ההחלטה נזקק המשיב להמשך בדיקות וטיפולים שונים. הדבר אינו מפתיע נוכח מצבו הרפואי הכולל של המשיב. עם זאת, ממה שהוצג עולה כי שב"ס אינו מתעלם ממצבו של המשיב וכי גם לאחר ההחלטה כאשר הדבר נדרש דאג שב"ס להביא את המשיב לצורך בדיקות וקבלת טיפולים רפואיים בבתי חולים שונים. לא הונחה תשתית מבוססת ומספקת לכך שלא ניתן לתת למשיב טיפול הולם במסגרת שב"ס ותוך הבאתו לטיפולים בבתי חולים כאשר הדבר נדרש.

מעיון בחוות הדעת נראה כי למצער חלקן התמקדו בהשלכת מצבו הרפואי על יכולתו של המשיב לנהל את משפטו ובהשלכות ניהול המשפט על מצבו הרפואי. נראה שתכליתן המרכזית היא לתמוך בטענות שהעלה המשיב בתיק העיקרי (בגדרי טענותיו להגנה מן הצדק).

אכן, פרופ' אלמוגי טען בחוות דעתו הנוספת כי הטיפול שניתן למשיב בקשר עם הדימום במערכת העיכול אינו עומד

בסטנדרטים מקובלים וכי לא סביר בעיניו להמתין לבדיקת קולונוסקופיה נוספת משך שלושה חודשים. אלא שהמשיב עצמו צירף מסמכים רפואיים מהם עולה כי הובא לטיפול בבית החולים פוריה ביום 24.5.20, מספר ימים בלבד לאחר תלונות על דימום; כי בקבלתו היה במצב כללי טוב; כי בחלוף מספר שבועות ביום 11.6.20 הובא שוב לבדיקות וטיפול בבית חולים פוריה, עבר בין היתר קולונוסקופיה; כי הרופאים שם - ולא רופאי שב"ס - הם שהמליצו על קולונוסקופיה חוזרת בתוך שלושה חודשים; כי עבר טיפולים שונים ושחרר במצב כללי טוב. התמונה העולה היא כי שב"ס מודע למצב הרפואי וכי דאג להבאת המשיב לבדיקות וטיפולים. גם לא הונחה תשתית לכך שאין באפשרות שב"ס ליתן למשיב טיפול רפואי כנדרש בהתאם להנחיות שניתנו. ד"ר רז ציין בחוות דעתו כי למיטב ידיעתו בדיקות שונות להן נדרש המשיב אינן מבוצעות. חלק מהטענות הועלו באורח כללי ובלא פירוט מספק. המשיב לא הצביע באורח ממשי על פנייה מסוימת למתן טיפול או לעריכת בדיקה שלא קיבלה התייחסות מתאימה של גורמי הרפואה בשב"ס. ממילא לא נקט הליך בהקשר זה (ראו גם דברי ב"כ המשיב, ע' 21, ש' 33). המבקשת מצדה הציגה אישור של הרופא הכללי של בית סוהר צלמון מיום 22.7.20 שלפיו המשיב נמצא במעקב רופאים מומחים במרפאות חוץ וכי ניתן לבצע את כלל הטיפולים הדרושים במסגרת שב"ס בשיתוף עם הקהילה.

נזכיר: בהחלטה מיום 5.4.20 קבע בית המשפט כי "איני סבור כי יש בסיס מספיק לקבוע [המשיב] לא יכול להישאר במעצר בשל מצבו, מקום בו ניתן לו הטיפול הרפואי, בכלל, ומקום בו הוא תפקד והצליח למלא את תפקידיו, וגם לבצע לכאורה את המעשים המיוחסים לו למרות הקשיים הרפואיים בפרט". העובדה שהמשיב נזקק לבדיקות וטיפולים רפואיים נוספים גם לאחר ההחלטה - בדיקות וטיפולים שקיבל - כמו גם חוות הדעת שהוצגו, אין בהן כדי להניח תשתית המצדיקה עיון מחדש, ובכלל זה בשים לב לקביעות שנקבעו בדבר העדר האפשרות ליתן אמון במשיב, ונוכח עוצמת החשש מהימלטות, החשש לשיבוש הליכים, היעדר כל מורא החוק והדין ובשים לב למסוכנות.

לצד זאת, יודגש המובן מאליו והוא כי על שב"ס להמשיך ולבצע מעקב אחר מצבו הרפואי של המשיב ולוודא שיינתן לו טיפול מתאים ובהתאם לנדרש.

15. גם בטענות ביחס לחשש מפני הידבקות בנגיף הקורונה נוכח התפרצות הגל השני של הנגיף אין כדי להצדיק עיון חוזר בנסיבות העניין. בית המשפט הביא עניין זה בחשבון תוך שעמד על הסיכון למשיב בהינתן גילו ומחלות הרקע מהן הוא סובל. בסופו של יום מצא כי נוכח עוצמתן הגבוהה של עילות המעצר אין בכך כדי להצדיק תוצאה שונה. בטענות המשיב בבקשה הנוכחית ובהחלטות שאליהן הפנה - שמרביתן ניתנו קודם להחלטה בעניינו - אין כדי לשנות. כפי שנפסק, אף שאין להקל ראש במשבר בעקבות התפשטות נגיף הקורונה "אין במשבר זה, ובחשש מאפשרות החשיפה לנגיף, כדי להוות שיקול בלעדי בבואו של בית המשפט לדון בבקשות להארכת מעצר" (בש"פ 2292/20 **פלוני נ' מדינת ישראל** בפסקה 5 להחלטת כבוד השופטת ע' ברון (29.3.2020); וראו גם בש"פ 2120/20 **מדינת ישראל נ' אוזיפה** להחלטת כבוד השופט נ' סולברג (6.4.2020) שניתנה לאחר ההחלטה בעניינו והתייחסה למי שמצבו הרפואי אינו טוב והוא מצוי באוכלוסיית סיכון ביחס לנגיף). בהחלטות שונות צוין כי "שירות בתי הסוהר מתמודד עם המצב הרפואי המורכב, ומעדכן את בית המשפט באופן תדיר על המצב בבתי הסוהר בעת הזאת. שב"ס ערוך ליתן את הטיפול המתאים לעצירים ... החשש מפני חשיפה לנגיף הקורונה בא במניין השיקולים, אך אין בו כדי להטות את הכף" (בש"פ 2128/20 **מדינת ישראל נ' אברג'יל** בפסקה 10 להחלטת כבוד השופט נ' סולברג (10.4.2020), אף היא לאחר ההחלטה בעניינו; בש"פ 2428/20 **אמסלם נ' מדינת ישראל** להחלטת כבוד השופט י' עמית (19.4.2020), שם ביחס למי שלמרות מצבו גורמי הרפואה בשב"ס לא מצאו לנכון להעבירו

לבידוד במר"ש)). לא הונחה תשתית של ממש לכך שבית סוהר "צלמון" אינו ערוך באורח מספק בהקשר זה. בתגובת המבקשת צוין כי משב"ס נמסר כי בית סוהר צלמון פועל בהתאם לכללי התו הסגול, כי יש הקפדה על מיגון מלא מצד הסוהרים ונעשות בדיקות קורונה רבות בפרט לאוכלוסיות בסיכון. כפי שנקבע בהחלטה נושא הבקשה לעיון חוזר חזקה על שב"ס שהוא עושה וימשיך לעשות את כל הנדרש לשם שמירה על בריאות כל הנתונים למשמורתו. המשיב אף לא חלק באורח ממשי על טענת המבקשת כי בחלופה תחת מספר רב של מפקחים מתחלפים כמוצע קיים סיכון הידבקות שאפשר והוא מוגבר.

16. בהשלמת הטיעון ביקש המשיב להסתמך על החלטות המותב הדין בתיק העיקרי בעניינו: החלטה מיום 18.6.20 לפיה נמחקה תיבה מסוימת מכתב האישום שבעקבות זאת לא מיוחסות למשיב עבירות רבות בשל מעשים שנזכרו אך בחלק הכללי; והחלטה מיום 5.7.20 בדבר מחיקת עבירת עושה שיוחסה למשיב בשתיים מהפרשיות. על רקע זה טען המשיב לכרסום משמעותי במה שיוחס לו.

אין בידי לקבל את הטענה.

תיאור העובדות בכתב האישום לא השתנה באורח ממשי. המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה לכל שיוחס לו בכתב האישום כפי שהוגש. לבו של כתב האישום בשש עשרה פרשיות ספציפיות שבהן מיוחס למשיב כי ניצל את מעמדו להוצאת סכומי כסף ממי שהיו נתונים במצוקה ועל יסוד מצגי שווא. לא חל כל שינוי בתשתית הלכאורית העומדת לפני בית המשפט בהקשר זה. אין מדובר בטענה לכרסום ראיתי (ראו דברי באי כוח המשיב, ע' 23, ש' 13). בהחלטות הנזכרות אין כדי לשנות ממהות הדברים ומהתמונה הכוללת העולה של התנהלות שיטתית לקיום מערך של מעשי הונאה ומצגי שווא על מנת להוציא כספים שלא כדין ובהיקפים משמעותיים ממי שנתונים במצוקה קשה לשם רכישת תקוות שווא (וזאת לצד העבירה שבאישום השני). משכך, אין מדובר בהתפתחויות שיש בהן כדי להשליך באורח מהותי על תמונת המיוחס למשיב ואין בהן כדי להצדיק עיון חוזר.

17. טענה נוספת שהעלה המשיב עניינה בבקשה שהגישה המבקשת ביום 27.7.20 לתיקון כתב האישום על דרך של הוספת אישומים שלישי ורביעי בהם מיוחסות למשיב עבירות מס והלבנת הון, בין היתר בזיקה למעשי ההונאה ומצגי השווא שיוחסו לו באישום הראשון ואשר נזכרו לעיל. המשיב טען כי ההליכים בעניינו נמשכים זמן רב; כי בקשתו לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק טרם הוכרעה וטרם ניתנה תשובתו לאישום. המשיב טען כי הבקשה לתיקון כתב האישום תביא ל"איפוס" ההליך; כי בנסיבות אלה תחילת שמיעת ההוכחות אינה נראית בעין; וכי כתב האישום המתוקן שבו צוינו 136 עדים מלמד שההליכים בעניינו של המשיב יתמשכו זמן רב. בכל אלה טען יש כדי לשנות את נקודת האיזון לטובת חלופה.

אין בידי לקבל את הטענה בנקודת הזמן הנוכחית.

מאז ההחלטה נושא הבקשה לעיון חוזר בדבר מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים חלפו כארבעה חודשים. בשלב זה עדיין לא ניתן להעריך באורח ממשי את קצב בירור ההליכים. המבקשת הצביעה על החלטת המותב הדין בתיק העיקרי

בדבר קיום שני ימי הוכחות החל מחודש ספטמבר. אף שאפשר וקבלת הבקשה לתיקון תביא לעיכוב מסוים, לא ניתן להעריך עדיין אם הליכי הברור יעוכבו באופן משמעותי ובאיזו מידה. מכל מקום, פרק הזמן שחלף עד כה אין בו כדי להצביע על התמשכות ההליכים במידה המצדיקה במכלול הנסיבות ונוכח התמונה הכוללת ביחס למשיב עיון מחדש בעת הזו.

המשיב טען עוד לפגם שנפל בהתנהלות המבקשת שפיצלה את כתב האישום שהגישה לכתחילה אך לשם מעצרו של המשיב ועתה מבקשת לצרף אליו אישומים נוספים באופן המעיד על המניעים הפסולים שהדריכו אותה בתחילת הדרך. מקומן של טענות אלה בהליך העיקרי (ובאי כוח המשיב ציינו בדיון שלפני שהטענות אכן הועלו במסגרת בקשה מקדמית שהגישו בטענה להגנה מן הצדק). בנסיבות העניין אין בהן כדי להצדיק שינוי מההחלטה בדבר מעצרו של המשיב.

18. בשולי הבקשה טען המשיב כי יש בידו להדק את החלופה שהציע נוכח הסכמת חלק מהמפקחים למשמרות פיקוח ארוכות יותר ובאופן שבכל רגע יהיה המשיב נתון לפיקוחם של שני מפקחים. טענה זו מתעלמת מהטעם שעמד ביסוד ההחלטה והוא שלא ניתן ליתן במשיב ולו אמון מינימלי, ושבהעדר אמון - אין חלופה. התייחסות בית המשפט לקשיים כאלה ואחרים בחלופה שהוצעה נעשתה, כפי שצוין במפורש, אך למעלה מהצורך. יתרה מזו, גם במתכונת המוצעת עתה אין כדי להתמודד באורח ממשי עם הקשיים שנימנו בהחלטה - ובכלל זה האפשרות המוגבלת של החלופה להפחתת המסוכנות במצב שבו מדובר במעשים שנעשו לעיתים באמצעות שליחים, באמצעות קשר טלפוני ואף כשהמשיב בחו"ל ואף תוך מתן הוראות מבית הסוהר (ראו, למשל ס' 64 להחלטה). אף אין בנטען עתה כדי להצדיק עיון מחדש בקביעה שלפיה אין "לפיקוח המוצע את המשקל והסמכות שהיו יכולים לתת מענה לעילות המעצר, אף אם ניתן היה לתת אמון במשיב ולשקול חלופה" (שם בפסקה 65 סיפא).

19. נוכח כל האמור - הבקשה לעיון חוזר, נדחית.

המזכירות תמציא את העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אב תש"פ, 03 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.